A°. 1861. N°. 56.

WOENSDAG 6 MAART

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT, Woensdag 6 Maart.

ONZE POLITIEKE TOESTAND.

Zoo bevinden wij ons *weder* in eene ministerieele krisis, zeker de zesde of zevende algemeene en hoogst gewigtige, die wij in de laatste tien jaren zagen plaats grijpen. Gedeeltelijke veranderingen, aftreding van enkele ministers, en hunne vervanging door andere personen, zonder dat het eigenlijke Ministerie daardoor geacht werd van karakter en derhalve van regeringsbeginselen te zijn veranderd, vonden bijna jaarlijks plaats.

Onder de algemeene veranderingen, die eene wezenlijke ministerieele krisis te weeg bragten, waarbij een geheel nieuw kabinet moest optreden, herinneren wij aan die, waaruit de kabinetten *Thorbecke*, *van Reenen*, *van der Brugghen*, *van Tets*, *van Rappard*, *Rochussen* en nu onlangs *van Hall* te voorschijn kwamen. Het tegenwoordige oogenblik zal den lande weder een nieuw kabinet moeten schenken, dat, gedeeltelijk welligt, uit vroegere bestanddeelen zal kunnen worden zamengesteld, maar dat toch in politieke gedragslijn en rigting met het vorige dient te breken; dat als het ware een nieuw uitgangspunt moet zoeken voor zijne handelingen, zal het eenige kans op een duurzaam bestaan hebben, tegenover *deze* vertegenwoordiging des volks.

Aan de wijsheid van het geëerbiedigde Hoofd van den Staat blijve het overgelaten, welke keuze hij zal meenen te moeten doen; aan welke mannen hij zal meenen zijn vertrouwen te moeten schenken bij de zamenstelling van dat nieuwe kabinet; wij willen hierop niet vooruitloopen. Het oogenblik echter noemden wij hoogst gewigtig, want inderdaad, begint men ten laatste dien onafgebroken strijd tusschen zich opvolgende ministeriën en de Wetgevende magt moede te worden; meer en meer begint men in te zien, dat 's lands ware belangen daar onder lijden; meer en meer gevoelt men het, dat onze konstitutionnele begrippen en instellingen daardoor gevaar zouden gaan loopen, en aan onredelijke, maar schijnbaar niet ongegronde aanklagten en aanvallen zouden worden bloot gesteld.

Wat, vragen velen toch nu reeds, hebben zij ons opgeleverd? Gedurigen strijd tusschen regering en vertegenwoordiging; gestadige wisseling van personen, maar geenszins van regeringsbeginselen! Men kan dit niet tegenspreken. Men is zelfs gedwongen er bij te voegen, dat, wat onder zulke omstandigheden tot stand werd gebragt, niet dan hoogst onvolledig en gebrekkig kon wezen. Even treurig toch als de geschiedenis onzer kabinetsveranderingen, is bijna de geschiedenis onzer wetgeving, gedurende het afgeloopen tijdperk, te noemen.

Wij zagen daarin de meesten onzer dusgenaamde Staatswetten tot stand komen. Zij vormden zoovele uitvloeisels en noodzakelijke aanvullingen der grondwet van 1848. Wij noemen daaronder; onze Kieswet, de Provinciale wet, die Regelende de zamenstelling, inrigting en bevoegdheid der gemeente-besturen, die op het armbestuur, die regelende het Lager Onderwijs, eindelijk het nu onlangs eerst aangenomen wetsontwerp op de Regterlijke Organisatie, dat welligt, ten gevolge der tegenwoordige ministerieele krisis, weder niet verder zal kunnen behandeld worden, en dus ook ditmaal niet onder onze tot stand gekomen Staatswetten zal mogen worden opgenomen. Wat valt er van die wetgeving door den onpartijdige anders te zeggen, dan dat eene korte ervaring er maar al te zeer de leemten van doet inzien en gevoelen!

Het valt evenmin te ontkennen, dat die wetten, naar hare vroegere of latere dagteekening, in bijna klimmende mate van zwakheid en onvolledigheid getuigen; dat zij als het ware het karakter mededragen der Ministeriën, waaronder zij ten slotte, na langen strijd, tot stand kwamen. Naarmate die Ministeriën zwakker en karakterloozer waren, was ook hun werk meer onvolkomen. Niemand zal dit onnatuurlijk noemen; maar men kan zeggen, dat eene dergelijke harde uitspraak toch eenige regtvaardiging verdient. Wel nu, wij durven ons gerust op het oordeel van elk bevoegde beroepen, wanneer wij beweren, dat de eerste onzer staatswetten, vooral de Gemeente-wet, onder de besten te noemen zijn. Niet, dat ook haar geene gebreken aankleven, dat centralisatiegeest daarin niet te luide spreekt, dat daarin niet vele bepalingen voorkomen, die vooral door de praktijk als ondoelmatig zijn aangewezen; maar er is ten minste eenheid van beginsel in, en menige nuttige en heilzame bepaling voor eene meer ordelijke en beter geregelde gemeente-huishouding. Zal men naar het algemeene en luide der aangeheven klagten oordeelen, zoo staat de Armenwet reeds verre achter bij de eerstgenoemde. Wij hebben die klagten steeds bestreden en overdreven genoemd; wij hebben het hoofdbeginsel der armenwet altijd als deugdelijk verdedigd, maar het kan toch ook door ons niet geheel ontkend worden, dat die wet reeds eenigermate op twee gedachten hinkt, dat zij in het algemeen aanleiding gaf tot groote vermeerdering van de plaatselijke uitgaven. Het Ministerie *van Reenen* moest dan ook bij dezen arbeid meer het oor leenen aan de kerkelijke oppositie, dan dat van *Thorbecke* deed. En welke was de vrucht van het zwakke, stelsellooze ministerie *Simons* en *van der Brugghen*? Eene Onderwijswet, waarin zich allerlei beginselen ontmoeten, de meest tegenstrijdige bepalingen nevens elkander te vinden zijn en waardoor weder zóó zware lasten op de gemeente-besturen gelegd werden, dat het bijna ondenkbaar schijnt, dat deze wet vele jaren, zonder grondige herziening, in wezen zal kunnen blijven.

Wat zullen wij eindelijk zeggen van wetten onder den direkten invloed van den nu pas afgetreden president-minister tot stand gebragt; wetten, die men van *zijn maaksel* mag heeten; waarmede hij als het ware eensklaps een einde maakte aan eenige groote politieke agitatie; waarmede hij zich den naam van een groot staatsman verwierf, ofschoon die van een behendig goochelaar daarvoor velen eigenaardiger scheen? Wij herinneren aan de wet tot Regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen, waarmede de April-beweging bezworen en gestild werd! Wij noemen de spoorwegwet, waarmede de spoorweg-agitatie tot kalmte werd gebragt voor zoolang als men kan aannemen, dat dát groote Rijksbelang daarmede inderdaad tot een goed einde zal komen. Maar, wanneer mogt bewaarheid worden, wat vele nadenkenden reeds vreezen, dat door die wet eigenlijk nog niets is uitgemaakt, dan dat Nederland een spoorwegnet zal bezitten van Staatswege aan te leggen, doch van welks verwezenlijking de Regering zelve zich welligt nog geen juist denkbeeld heeft gevormd, en waarvan de voleindiging met geene mogelijkheid te voorzien is; dat daarvoor onze buitengewone inkomsten in eene onbepaalde toekomst, op de meest ernstige wijze, zijn verbonden; dan zou men ook die wet *meer* dan eenige andere moeten betreuren, en erkennen, dat een beginselloos bestuur, of liever een bestuur, dat zijn eigen bestaan rekt door het spekuleren op individueel en plaatselijk eigenbelang, het meest noodlottige voor de wezenlijke welvaart eens volks moet genoemd worden.

Eene betere toekomst is alzoo alleen te wachten van een bestuur, dat vaste en krachtige beginselen heeft, en die wil in het leven roepen. Had onze geëerbiedigde vorst, had zijn getrouw volk het geluk zulk een bewind te zien opstaan, men zoude iets beters voor de toekomst kunnen verwachten; onder eene voorwaarde: — dat de vertegenwoordiging aan dergelijk bewind de hand reikte en in denzelfden geest wilde handelen. Dat zij echter helaas! (wij spreken hier altijd van de meerderheid), in het hier behandelde tijdperk, soms even beginselloos was als de door haar bestreden Ministeriën, is eene even treurige, als door onze parlementaire geschiedenis wel bewezene waarheid.

— De telegraaf doet eene kwestie soms onder het schrijven van aanzien veranderen. Dit zou heden bijna het geval wezen met de Poolsche aangelegenheden. De verwikkelingen, die te Warschau hebben plaats gegrepen, en waarvan wij de bijzonderheden achtereenvolgens hebben medegedeeld, hadden, wij hebben 't dadelijk gezegd, een gewigtiger oorzaak, dan de redenen, die men als grond der uitbarsting heeft aangegeven. De zegepraal der Italiaansche nationaliteit heeft de Hongaren en Polen opgewekt. In Warschau met name is men even ontevreden over de Russische heerschappij, als te Venetie over de Oostenrijksche. Die ontevredenheid is de ware reden van 't gebeurde, en dat gevoel der Poolsche natie, die door de Noordsche magten in der tijd op de meest onbillijke wijze van hare onafhankelijkheid is beroofd, heeft zich onlangs in de Pruissische Kamer en nu pas in het adres der Polen aan keizer *Alexander* duidelijk geopenbaard. Gister werd gemeld dat de Russ. regering met de meeste welwillendheid de zaak van Warschau wilde behandeld zien, en dat daarom de generaal, die bevel tot vuren had gegeven, voor den krijgsraad was gedaagd, terwijl de hoofddirekteur van policie, die door voorzigtigheid den strijd had kunnen voorkomen, zijn ontslag had bekomen. Zulk eene houding der Russ. regering wekte reeds de bewondering, en men vond er grond in tot huldiging van het karakter van den Czaar, die zoo veel beter dan andere vorsten hierdoor zou toonen, dat niet door hardheid innige begeerten eens volks moeten worden onderdrukt, maar door gematigdheid de nationale aandrift moet worden afgeleid. Intusschen meldt heden een telegraaf uit Berlijn, dat de Poolsche adel, die reeds zoozeer anti-Russisch was, zich terugtrekt, en dat van Petersburg bevelen zijn gekomen, om den staat van beleg af te kondigen, terwijl de wilwillendheid van den stedehouder wordt afgekeurd.

Op die wijs zou de Poolsche zaak een ander en gevaarlijker aanzien kunnen bekomen, vooral in verband met de Hongaarsche beweging, den toestand van Italie en de taal van prins *Napoleon*, die Frankrijk als den beschermer der verschillende nationaliteiten heeft aangewezen.

De zaak der afschaffing van de lijfeigenschap is volgens de *Nord* te Petersburg geregeld. De afkondiging der besluiten zal eerst plaats hebben over een paar weken, in de groote vasten, wanneer in den tijd van de godsdienstige overpeinzingen en onthouding het volk de afschaffing het best zal ontvangen. Er schijnt besloten, dat de lijfeigenen hunne individueele vrijheid zullen bekomen en dat alle betrekking of dienstbaarheid tusschen hen en hunne eigenaren in eens geheel en al zal ophouden; de boeren zullen in eigendom ontvangen het huis, dat zij bewonen en den daaraan grenzenden moestuin. Voorts zal hun tot prijzen, door de regering te bepalen, het vierde van den bouwgrond, door de kommissie van redaktie aanvankelijk voorgesteld, toegekend worden. Deze afstand is verpligtend. De overige territoriale bepalingen zijn fakultatief gesteld.

De diskussien in den Franschen senaat blijven zeer de belangstelling wekken. De Britsche pers is er zeer ingenomen mede, zij roemt bovenal prins *Napoleon*, die zich als groot redenaar doet kennen, zeggen de Eng. bladen. Men is dat niet algemeen van gevoelen. Dit acht men voor zeker, dat de Romeinsche aangelegenheden nu spoedig zullen moeten beslecht worden, en dat dit zal geschieden in den geest der redevoering van den prins. Te Rome rekent men er zeker op. De nationale demonstratien duren dan ook voort, en ofschoon in schijn elke openbare betuiging des volks tegenhoudende, laat de Fransche bezetting veel oogluikend toe. In het wetg. ligchaam is een amend. voorgesteld op het antwoord-adres, waarin op de dadelijke ontruiming van Rome wordt aangedrongen. — Koning *Frans* en zijn gezin maken zich gereed Rome te verlaten.

Maandag is te Washington de nieuwe President der N.-Amerik. Unie, *Lincoln*, in die betrekking opgetreden. Hij komt onder zeer ongunstige omstandigheden op dien belangrijken post. Aan hereeniging tusschen Noord en Zuid schijnt echter niet meer te denken, en meerendeels acht men eene minnelijke schikking tot regeling der afscheiding thans 't beste. De presidenten, die de Unie tot dus verre heeft gehad, zijn de volgende:

1	George Washington	30	April	1789	3	Maart	1797
2	John Adams . . .	4	»	1797	3	»	1801
3	Thomas Jefferson .	4	»	1801	3	»	1809
4	James Madison . .	4	»	1809	3	»	1817
5	James Monroe . .	4	»	1807	3	»	1825
6	John Quincy Adams	4	»	1825	3	»	1829
7	Andrew Jackson. .	4	»	1829	3	»	1837
8	Martin van Buren.	4	»	1837	3	»	1841
9	Will. H. Harrison .	4	»	1841	4	April	1841
10	John Tyler . . .	4	April	1841	3	Maart	1845
11	James Knox Polk .	4	Maart	1845	3	»	1849
12	Zachary Taylor. .	4	»	1849	9	Julij	1850
13	Millard Filmore. .	10	»	1850	3	Maart	1853
14	Franklin Pierce . .	4	»	1853	3	»	1857
15	James Buchanan .	4	»	1857	3	»	1861
16	Abraham Lincoln .	4	»	1861			

De presidentenen Harrison en Taylor zijn binnen 's tijds van hun bewind overleden.

De sinds gisteren ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

Washington, *Zondag*. De konferentie van Arkansas heeft zich ten gunste der instandhouding van de Unie verklaard.

De heer *Lincoln* zet zijn reis voort; men verwacht te Baltimore eene demonstratie tegen hem.

Het kongres der zuidelijke konfederatie heeft de s... epvaart op de Mississippi vrij verklaard.

Turijn, *Dingsdag*. Een Napolitaansch blad zegt, dat *Fergola*, bij brieven van *Frans II*, bevel heeft gekregen om te blijven weerstand bieden; de brenger van den brief zou hem tevens 30,000 dukaten hebben ter hand gesteld. Het garnizoen der citadel moet 4000 man bedragen.

Berlijn, *Dingsdag*. Van de Poolsche grenzen wordt per telegraaf heden gemeld, dat al de »maarschalken van adel" in het koningrijk Polen hun ontslag hebben genomen, en hun voorbeeld onmiddellijk gevolgd is door alle Polen die in Russische staatsdienst zijn.

Berlijn, *Dingsdag*. De *Kreuszeitung* bevat de volgende partikuliere mededeeling uit Warschau: Prins *Gortschakoff* heeft het adres der Polen naar St. Petersburg getelegrapheerd; het antwoord daarop is ongunstig uitgevallen, terwijl de toegevendheid van den prins werd gelaakt, en bevel gegeven tot verkondiging van den staat van beleg.

Londen, *Dingsdag*. Rome 3 Maart. De politieke manifestatien duren voort. Aan 20 studenden is het bezoeken van de hoogeschool ontzegd. *Frans II* heeft 100 personen, die in zijne dienst stonden ontslagen, waaronder prins *Bisignano*, zijnen grootmeester. Kardinaal *Antonucci* ligt op sterven.

Londen, *Dingsdag*. In het Lagerhuis heeft lord *John Russell* op eene tot hem gerigte vraag gezegd, dat de advokaten der kroon verklaren, dat de vervaardiging der Kossuthbanknoten onwettig, doch dat eene veroordeeling onwaarschijnlijk is.

Reuter's Office meldt, dat graaf *Cavour* in eene nota gewezen heeft op de noodzakelijkheid om de Rom. kwestie langs diplomatieken weg op te lossen.

Engeland, Rusland en Frankrijk hebben te Kopenhagen, even als Oostenrijk, er op aangedrongen, dat den Stenden van Holstein het budget voor 1861 worde voorgelegd.

Parijs, *Dingsdag*. In den Senaat zijn de diskussien over het ontwerp-adres van antwoord op de troonrede voortgezet. Bij de debatten over de paragraaf betreffende Syrie, heeft de heer *Billault* gezegd, dat het hem onmogelijk was over de geopende onderhandelingen opheldering te geven. De konferentie zal spoedig weder bijeenkomen. Er bestaat grond om te hopen dat het mandaat tot voortdurende bezetting van Syrie verleend zal worden. De diskussie over het amendement betreffende de Romeinsche kwestie is tot morgen verdaagd.

Parijs, *Dingsdag*. Door de heeren *Favre*, *Darimont*, *Picard*, *Henon* en *Olivier* is een amendement op het adres voorgesteld, waarin wordt gezegd, »dat het uur is gekomen om ten opzigte van Rome het wijze grondbeginsel van het stelsel van non-interventie toe te passen, en door onmiddellijke terugroeping der Fransche troepen van daar, Italie zelve meester te laten zijner lotsbestemming."

Marseille, *Dingsdag*. Rome 2 Maart. — Koning *Frans II* en de koningin maken zich gereed om naar Beijeren te vertrekken; zij verkoopen hunne rijtuigen en hebben het dienstdoend personeel van hun huis ontslagen. Generaal *Bosco* zal naar Spanje gaan. Bij koninklijke besluiten, door generaal *Ulloa* mede onderteekend, zijn dekoratien verleend aan generaal *de Goyon* en eenige Fransche officieren. Nieuwe plakkaten zijn aan de muren der straten vastgehecht, en daarop leest men *leve Victor Emmanuel!* De studenten der universiteit hebben insgelijks weder eene demonstratie gedaan. — De spoorwegwerken worden voortgezet; het daartoe voor den tijd van zes maanden noodige geld was in de bank gedeponeerd. — Het muntgebouw en andere openbare gebouwen zijn gesloten. Plakkaten, waarin het verlangen naar autonomie wordt kenbaar gemaakt, zijn in het geheim gedrukt. Ondanks dit alles verkeert de stad in rust.

Parijs, *heden*, *Woensdag*.

De senaat heeft §§ V, VI en VII van het adres aangenomen met het amendement van den heer *Pietri* betreffende de aanhechting van Savoije en Nizza. Bij de behandeling der paragraaf over Syrie heeft de heer *Billault* gezegd, dat hij geene ophelderingen kon geven, daar de onderhandelingen geopend waren. De konferentie zou weldra bijeenkomen en er bestond grond om te verwachten, dat Frankrijks mandaat zal worden verlengd. De diskussie over de amendementen betreffende Rome is tot morgen verdaagd.

— Z. M. heeft herbenoemd tot burgem. der gem. Hoensbroek *E. Slanghen*; der gem. Loosdrecht *J. F. de Wit*; benoemd tot burgem. der gem. Nyeveen mr. *J. A. Sluis*.

Z. M. heeft pens. verleend aan den maj. *M. Latour*, plaats. komm. 3. kl. te Bergen op Zoom, van *f* 1300, met den rang van luit.-kol.; benoemd tot maj. en plaats. komm. 3. kl. te Bergen op Zoom, den kapt. 1. kl. *J. W. Stahl*, van het 8. reg. inf.; bij het 8. reg. inf. tot kapt. 3. kl. den 1. luit.-adj. *G. Jongelijn*, van het 7. reg.; pens. verleend aan Hds. adj. in buitengewone dienst, den gen.-maj. van den grooten staf van het leger *C. T. van Meurs*, gew. minister van oorlog, van *f* 3466; benoemd bij het korps ingen., min. en sap., tot gen.-maj. den kol. *F. van Heurn*, chef van het bureau materieel der genie bij het depart. van oorlog; tot luit.-kol. de majoors *H. J. van Druynen* en *W. S. [illegible] der Hart Beek*; overgeplaatst den 2. luit. *J. [illegible]ms*, van het 7. reg. inf. bij het wapen der in[illegible] van het leger in Oost-Indie; — benoemd tot attaché bij het Nederl. korps diplomatiek jhr. mr. *R. [illegible] E. von Pestel*.

— Naar men verneemt heeft Z. M. bij besluit van 24 Febr. bewilliging verleend tot oprigting eener maatschappij voor vleeschhouwerij te Amsterdam.

— Door 25 stuurlieden van haringschepen zijn bij het meteor. Instituut te Utrecht journalen ingeleverd, door hen in 1860 voor de zamenstelling eener haringkaart gehouden. Op voordragt van den hoofddirekteur is aan een door de regering eene premie van *f* 50 toegekend, terwijl 10 anderen elk *f* 20,— bekomen hebben.

*— Uit N.Diep schrijft men ons: Heden Dingsdag morgen is Z. M. stoomschip **Amsterdam** van de reede van Texel naar Batavia vertrokken, de état-major aan boord van dezen bodem is als volgt: kapt. luit. t/z *J. P. G. Muller*, kommand., luit. t/z 1. kl. *H. E. Bunnik*, 1. off., luit. t/z 2. kl. *J. J. de Hart*, *G. M. Ruijsch Lehman de Lensfeldt*, *I. M. A. v. Mulken*; off. v. gez. 1. kl. *A. H. Neyssel* en id. 3. kl. *J. C. D. Steendijk*; adelb. 1. kl. *J. P. Noorduijn*, jhr. *Q. Hoeuft*, *I. L. Inckel*, *W. C. Scholten*, jhr. *W. M. de Gijselaar*, *G. I. Buijskes*; off. v. adm. 2. kl. *C. H. Parker de Jonge*; adjunkten *W. P. I. L. Stort* en *C. I. P. Turnee*; scheepsklerk *C. J. Lagaay*.

*— In antwoord op een schrijven dat in de *Amst. Ct.* is voorgekomen, wordt herinnerd, dat de vermindering der retourvrachten, door den minister *Cornets de Groot* afgekondigd, door den minister *Rochussen* geheel was voorbereid; de heer *Cornets* heeft slechts uitgevoerd. Daargelaten, of de maatregel in beginsel niet moet worden goedgekeurd, mogen de belanghebbende reeders niet aan één wijten, wat twee hun gedaan hebben.

*— Er was verbreid, dat de bekende heer *Lion* koncessionnaris zou worden der spoorwegen op Java. De heer *Lion* komt op tegen 't geen daaromtrent o. a. in de *Amst. Ct.* is gemeld. Hij heeft alles aangewend, om den minister te overtuigen, dat partikuliere koncessie de eenige goede weg was. De minister had hem toen zelfs de koncessie aangeboden; maar de heer *Lion* dankte voor die welwillendheid; hij wilde zelfs den schijn van gunst niet op zich laden, niettegenstaande minister en sekretaris-generaal verklaarden dat hier geene sprake van gunst kon wezen. »De heer *Lion* had den heer *Poolman* als den geschikten persoon voor eene koncessie aangewezen, en aangeboden zelf voor *f* 25,000 in de onderneming te willen inschrijven. De heer *Lion* beroept zich in deze tot waarborg van de juistheid zijner mededeelingen op den minister *de Groot*, den sekretaris *Loudon* en den heer *Poolman*, en zegt: »Zeer goed begrijp ik, dat mannen, die alles doen uit *baatzucht*, *geen onbaatzuchtig karakter* begrijpen en geen denkbeeld hebben van de voldoening, die onbaatzuchtige beginselen schenken."

De heer *Lion* betoogt overigens, dat er eerlijke maar onwetende *reaktionnairen* in Nederland zijn, die het oude willen behouden, omdat het voor 't oogenblik goede voordeelen bezorgt. Eene andere soort zijn de *ambtenaren*, oud geworden in Indische dienst, in Indischen sleur en Indische willekeur; zoo ontbloot van elk gevoel van menschenwaarde en menschenregt, dat onderdrukking der openbare meening hun eenig middel is, om de openbare meening te beheerschen, en de *stok* het eenig middel dat zij kennen, om de orde te bewaren,— en *monopolisten* quand meme, vol gezogen met het beste merg van Indie door *monopolien* en *gunsten* in den vorm van kontrakten tot aanmaak of vervoer van produkten, door leverancien en andere gunsten. Dezen zien in elke erkenning der billijke aanspraken der Indische maatschappij verkorting hunner aanmatigingen, die zij regten noemen. Die mannen zijn *lichtschuw*. — »Maar wij, zegt de heer *Lion*, voorstanders van het belang van Nederland, niet door *uitzuiging en onderdrukking*, maar door *opbeuring* en *bloei* van Indie, wij verklaren met niet minder duidelijke woorden: *Er zal vrijheid van drukpers zijn in Indie.* De grondwet en het beleid op de regering van Nederlandsch Indie geven er regt op en wij hebben een Koning in Nederland, een *Willem III*, die in Nederlandsch Indie niet minder geëerbiedigd en bemind is dan in Nederland en zijne onderdanen overal tegen elke onwettige aanranding zal weten te beschermen; het geëerbiedigd Hoofd van den Staat zal geen gehoor meer geven aan de drogredenen van hen, die Indie niet op gronden van regt en billijkheid, maar van geweld en onderdrukking willen regeren en daarmede zal de invloed dezer onverbeterlijke Droogstoppels voor altijd geeindigd zijn."

*— Het is inderdaad een gelukkig denkbeeld geweest op den herdenkdag van het 400jarig bestaan van het Krankzinnigen Gestigt alhier het patronaat voor herstelde behoeftigen dier inrigting in het leven te roepen. — Het bleek reeds dadelijk hoe vruchtbaar dat denkbeeld was, toen op dien dag door vroeger verpleegden en hunne betrekkingen reeds eene som van *f* 250,00 werd aangeboden. Het vond reeds bij meerdere menschenvrienden weerklank, nog voor dat bestuur in de gelegenheid was geweest eenige stappen daartoe te doen, maar toen nu ll. Zaturdag de heer *J. J. Cremer* aan het patronaat mede zijne talenten dienstbaar maakte, bleek het algemeenen ingang bij het geachte publiek te maken, daar een talrijk en aanzienlijk publiek de voordragt bijwoonde en luiden, onverdeelden bijval schonk aan den begaafden en verdienstelijken Spreker, maar eveneens aan de woorden van den hoogleeraar *Schroeder van der Kolk*, toen hij namens het bestuur den spreker hartelijken dank zegde voor de welwillende wijze, waarop hij had medegewerkt, om het edele doel van het patronaat te bevorderen.

Wij kunnen mededeelen, dat eene som van *f* 300, door den heer *Cremer* aan het bestuur is ter hand gesteld, waardoor het kapitaal reeds tot duizend gulden is toegenomen.

— De heer *Soetens* komt weder bij den Haagschen gemeenteraad terug op zijn plan tot daarstelling van eene *railroute* van 's Gravenhage naar Scheveningen, daar aan verwezenlijking van de aan de Holl. spoorwegmaatschappij verleende koncessie, niet te denken is, en die maatschappij de rigting naar Scheveningen door het Bosch of de Maliebaan en de Koekamp slechts heeft gekozen, om de uitvoering van 't werk daardoor te eerder onmogelijk te maken.

— In de zitting van den Hardenbergschen gemeenteraad van eergister is ingekomen een voorstel van Ged. Staten, strekkende om aan de beruchte marke-kwestie een einde te maken en wel op voorwaarde, dat ieder heel en half burger per bunder gronds jaarlijks zal moeten betalen eene grondrente van *f* 2, ten behoeve der gemeente, welke opbrengst zal dienen voor eene mogelijke procedure, die de gemeente zou kunnen worden aangedaan, door de burgers, die niet genegen zijn afstand van de marke te doen. De voorzitter bragt dit voorstel in omvraag. Het werd met algemeene stemmen aangenomen. De voorzitter uitte den wensch, dat dit besluit niet alleen bij Ged. Staten, maar ook bij de burgers bijval mogt vinden. *Hbl.*

*— Nog wordt ons uit Renswoude verzocht mede te deelen, dat de opbrengst der kollekte aldaar was *f* 166,98, waarbij *f* 6,— op de dorpsschool verzameld.

De *Köln. Ztg.* deelt mede, dat te Bonn eene kollekte aan de huizen zal plaats hebben en dat twee derde van de opbrengst aan de noodlijdenden door den watersnood in Nederland zal gezonden worden; een derde is bestemd voor Rijn-Pruissen, waar het hooge water mede schade heeft berokkend.

— »Door de *Hoofdvereeniging*, alhier is de gelegenheid opengesteld, om in te schrijven voor *f* 1—», als bijdrage tot eene hulde aan Z. M. den Koning. Dat blijk van hulde zal bestaan in een prachtigen *Staten-Bijbel* met goud gemonteerd."

Wij weten van dit plan niets, dat we in de *Dr. Ct.* vinden; daarentegen wordt met een gelijk doel geld te Delft bijeen gebragt.

Behalve te Leiden en Zwolle hebben zich ook in andere kleinere plaatsen onderscheiden dameskomitees met de *Deventersche Dames* in verbinding gesteld.

— De hoogleeraar *Vriese* is van zijne reize naar Oost Indie, na eene afwezigheid van 3½ jaar, te Leiden teruggekeerd.

— Na afgelegd examen zijn de off. v. gez. 3. kl. *v. Lier* en *Hooreman*, van 't leger in W.-Indie en de landmagt alhier, aan Z. M. voorgedragen als 2. kl.

— Onder de nieuw verleende oktrooijen merkt men op: aan *Lagard* te Parijs, op de invoering van eene nieuwe soort van oven om beenzwart te maken of te revifiëren: aan *E. P. J. van den Ouwelant*, te Parijs op de invoering van verbeteringen in de zoogenaamde rookverterende werktuigen of inrigtingen, toepasselijk op verschillende vuurhaarden; aan *J. de Bary*, woonachtig te Offenbach aan den Main, op de invoering van een werktuig tot het maken van sigaren; aan *E. Smit Jzn.*, te Heerenveen, op de uitvinding van verbeterde vormen tot het sneller en voordeeliger slaan van olie en koeken.

— Het hof van N. Holland heeft de wed. *Bessels* en haar tweeden man *Pinçon*, beschuldigd hun kind en stiefkind zóó te hebben mishandeld, dat het aan de gevolgen is overleden, vrijgesproken wegens moedwilligen doodslag, doch schuldig verklaard aan moedwillige mishandeling en hen mitsdien veroordeeld tot korrektionnele gevangenis, de vrouw voor den tijd van vijf jaren, en den man van vier jaren, en beiden in eene geldboete van vijftig gulden.

— De regter-kommissaris *Paijen* vergezeld van den griffier der arr.-regtbank en den substituut-officier van justitie te 's Bosch, hebben zich den 2. dezer naar de gemeente Erp begeven, ten einde eene instruktie in loco in te stellen van een vermoedelijken moord op zekeren *G. van der Aa* uit Veghel gepleegd, wiens lijk in een mastbosch sterk verwond is gevonden.

— Ll. Donderdag avond is het gewigt van het klokkenspeelwerk in den Nieuwen kerkstoren te Delft, ter zwaarte van 750 Ned. ponden, door het breken van het touw waaraan het bevestigd is, naar beneden gestort en, na door twee zolders te zijn gevallen, in het voorportaal onder den toren, tot op eene diepte van ongeveer eene el in den grond geboord.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 5 *Maart*. 1.99 E. - A.P. 8.94. Gew. 11 d

Rijnhoogte te Keulen 5 Maart: 9 voet 8 duim.

MADRID, 22 Februarij.

In de Kortes is de heer *Collantes* geïnterpelleerd ter zake der onder de aan den Franschen senaat voorgelegde stukken voorkomende depèche, waarin de Fransche gezant te kennen geeft, dat de Spaansche minister van buitenlandsche zaken de Fransche politiek ten opzigte van Rome volkomen goedkeurt, en evenzeer de halstarrigheid der Rom. regering laakt, als de gezant zelf. De minister heeft op die interpellatie verklaard, dat die depèche zijne meening onnaauwkeurig wedergaf; dat hij reeds met kracht de regten van den heiligen stoel ondersteund had en dat de regering al haar invloed zou aanwenden, om den Paus uit de verwikkelingen te helpen, waarin de gebeurtenissen hem hebben doen verwarren. Zou dus de heer *Collantes* niet den moed hebben in het publiek zijne opinie vol te houden, of wel zou de depèche werkelijk onjuist zijn? Het laatste is niet te denken, daar de heer *Barrot* toch wel niet zoo slecht verstaan zal hebben, dat hij zijne regering juist het tegenovergestelde rapporteert van wat gezegd is.

De *Esperanza* noemt de brochure van den heer de *Laguéronnière* een nieuw werk van walgelijke huichelarij.

PETERSBURG, 25 Februarij.

In den heden gehouden rijksraad, waarin de keizer zelf zeer lang het woord gevoerd heeft, is in de zaak der emancipatie besloten, dat den boeren de individueele vrijheid zal worden toegekend, dat eindelijk alle betrekking van hen tot de eigenaren ophoudt, dat zij als eigendom zullen ontvangen de woning, waarin zij zich bevinden met den aangrenzenden moestuin, en dat twee dessiatinen bouwgrond per hoofd zullen worden afgestaan, tegen een bepaalden geringen prijs. — Het keizerlijk manifest wordt reeds bij honderd duizende exemplaren gedrukt.

STOCKHOLM, 28 Februarij,

De hertogin van Ostgothland is van een zoon bevallen, die met de namen *Karl Oskar Wilhelm* en titel van hertog van Westgothland heeft bekomen.

TURIJN, 2 Maart.

Uit de citadel van Messina begint men te deserteren. Drie kolonels, twee majoors en onderscheidene officieren hebben de citadel verlaten; en bevestigen dat eene beweging ten gunste der overgave wordt voorbereid.

Mazzini beklaagt zich in een der bladen dat het Ital. leger slechts 200000 man sterk is. Hij herinnert daarbij hoe Pruissen, na den slag van Jena tot eene bevolking van 5 millioen zielen beperkt, in 1813 242000 man op de been kon brengen. Een groot leger, zegt hij, is nu de levenskwestie voor Italie.

WEENEN, 3 Maart.

Onder de kandidaten voor den Landdag noemt men den minister *v. Schmerling*. — De steden zullen zeer liberale leden kiezen, en de reaktionairen zullen slechts door een deel der groote grondeigenaars gekozen worden.

De *Presse* wijst er op, dat van vele regten in de jongste staatsregeling geen sprake is. Zoo wordt geen melding gemaakt van den tijd binnen welken de Landdag na ontbinding weder bijeen moet komen, en van eene menigte andere dergelijke punten.

De gemeenteraad van Triest zal den keizer wegens de jongste besluiten een dankadres toezenden.

BERLIJN, 4 Maart.

In de zitting van den 27 Febr. heeft het Poolsch lid *Niegolewski* zich in het Huis der Afgevaardigden aldus uitgelaten, ter gelegenheid, dat over de geheime gelden sprake was: »Die gelden," zeide hij, zijn een verderfelijke en demoraliserende maatregel. Dit toonen de gebeurtenissen. Te Warschau is een oproer uitgebroken. Zekere *Stanislas Crupski* heeft vergeefs getracht prins *Gortschakoff* tot het nemen van militaire maatregelen te bewegen. Dezelfde persoon is gevat op het oogenblik, dat hij oproerige stukken aanplakte; ook heeft men een met geld gevulden en aan hem gerigten brief gevonden, volgens een gerucht afkomstig van de policie van Warschau. Ziedaar wat die revolutie is en waartoe de geheime fondsen dienen."

Het adres uit Warschau aan den keizer van Rusland gezonden, en waarin op de meer nationale regeling van het bestuur met kracht wordt aangedrongen, is door de aanzienlijkste Polen onderteekend, waaronder velen, die der Russische regering volstrekt niet vijandig gezind zijn.

Aan het adres zelf, ontleenen we heden nog de volgende zinsnede, die volgt op de § betreffende het nationaliteitsgevoel der Polen, dat door de regering zoozeer gekwetst wordt. »Zoo heeft dan, zeggen adressanten, deze onheilvolle invloed al het vertrouwen tusschen de regering en de geregeerden ondermijnd, en dit vertrouwen kan niet weder ontwaken, zoolang de aanwending van gewelddadige en te eenemale onvruchtbare repressieve maatregelen voortduurt. Ons land, dat eenmaal op de hoogte stond der beschaving van zijne Europesche naburen, kan zich op geestelijk en stoffelijk gebied niet ontwikkelen. zoolang zijne kerk, zijne wetgeving, zijn openbaar onderwijs en zijne geheele maatschappelijke inrigting niet den stempel dragen van zijn nationalen geest en van zijne geschiedkundige overleveringen."

De *Volks Ztg.* zegt ten opzigte van het gebeurde te Warschau, dat het wel mogelijk is, dat de revolutie daar een spel speelt, dat der reaktie tot voordeel zal zijn, maar ook, dat de reaktie er een intrigue heeft op touw gezet, die der revolutie te stade zal komen. »Rusland, zegt het blad, heeft slechts de keus tusschen een van beiden: het onderdrukken van Polen ten genoege van Oostenrijk en het des gevorderd weder bedwingen der Hongaren, of het in het leven roepen van een georganiseerden Poolschen staat, waardoor het met Oostenrijk gedaan zou zijn. De beslissing is wel niet zoo nabij als de Polen misschien meenen, maar de jongste gebeurtenissen in Polen sterken ons toch in de opinie dat de reorganisatie van Polen door Rusland in onzen tijd moet plaats vinden."

Ten gevolge der ten vorigen jare van het ministerie uitgegane waarschuwing aan de jongelieden, om zich niet in zoo groote menigte aan de regtsstudie te wijden, is de vroegere aandrang van juristen zoo verminderd, dat nu drie weken zijn voorbijgegaan zonder dat een examen is afgenomen, terwijl er vroeger van zes tot twaalf wekelijks plaats vonden.

Graaf *Cavour* heeft langs diplomatischen weg de ontruiming van Rome verzocht, naar men uit Parijs schrijft. Men denkt dat de Fransche regering op dat punt met al te vasthoudend zal zijn.

Uit Frankfort meldt men, dat de politieke kommissie van den Bond zich den 27. Febr. het eerst met Hessen Darmstadt's voorstel, betreffende de nationale vereeniging, heeft bezig gehouden. De meerderheid heeft zich voor verwerping van het voorstel verklaard, en dus vóór de opvatting dat iedere staat voor zich zelven omtrent de toepasselijkheid der algemeene bondsbepalingen in deze zal moeten oordeelen.

LONDEN, 4 Maart.

Lord *Normandy* heeft in het Hoogerhuis de handelingen van *Victor Emmanuel*, het gedrag zijner soldaten en de houding van Engeland in het Italiaansche vraagstuk met hevigheid aangevallen. Van den bekenden vriend van den hertog van Toskane kon men niet anders verwachten. Lord *Wodehouse* heeft daarop geantwoord, en herinnerd dat *Victor Emmanuel* moest beschouwd worden als de drager der idee van de Italiaansche eenheid; uit dat algemeen oogpunt moest men zijne handelingen beoordeelen; de Sardiniërs hadden tegen de gruwelen der oproerbenden en der Rom. troepen wel gestrengheid moeten overplaatsen; en de Britsche regering volgde in de Ital. zaak eene echt nationale politiek.

De *Times* is ten uiterste verbolgen op lord *Normanby*, over zijne uitvallen. Het blad vraagt: »Wat is er te denken van dezen pair, die het hoogste ambt in den Staat heeft bekleed, die alle gunsten der Kroon ontving, die met een markiezaat en de orde van den Kousenband begiftigd werd en verscheidene jaren aan een Italiaansch hof verkeerde, wanneer hij ons verteit, dat *Victor Emmanuel* het volkomen eens is met de republiekeinen, dat dezen hem de kroon van Italie zullen verschaffen, opdat *Mazzini* hem ze later van het hoofd kunne nemen? Is dit onwetendheid, kwaadaardigheid of blinde partijgeest? Kan een staatsman, die zulke ellendige sprookjes aan het Hoogerhuis opdischt, geloofd worden?"

De bladen zijn opgevuld met beschouwingen over de redevoering van prins *Napoleon* in den senaat, tegen de wereldlijke magt des Pausen. De *Daily News* is daarmede hoogelijkst ingenomen. De *Times* zegt: Wanneer wij uit de redevoering van een prins der keizerlijke familie de staatkunde van Frankrijk moeten leeren kennen, dan zijn wij niet verre van het einde. De keizer wascht zijne handen in onschuld en laat den Paus aan zijn lot over.

Eene nominale waarde van 150 millioen fl. aan *Kossuth*- banknoten is deze week, op aanzoek der Oostenrijksche regering, door de politie bij de steendrukkers *Day and Sons* alhier in beslag genomen. Deze banknoten, welke het wapenschild van het koningrijk Hongarije en de naamteekening van den ex-dictator *L. Kossuth* vertoonen, waren reeds gedrukt en op het punt van uitgegeven te worden.

De steendrukkers *Day* en *Sons* zullen, naar men verneemt, binnen kort geregtelijke stappen doen, om aan de tijdelijke in beslagneming der door hen vervaardigde Kossuth-banknoten een einde te maken. Het proces zal in dat geval voor de jury komen, welke, gelijk het meerendeel der bladen beweert, de in beslag name voor nietig zal verklaren.

Uit de Kaap melden de berigten, dat de Oostelijke grensdistrikten met ijver eene afscheiding najagen, om van een eigen parlement meer met de belangen der bewoners strookende wetten te bekomen.

PARIJS, 4 Maart.

De heer *de Persigny* heeft vrijdag in eene depèche met veel geestdrift aan de prefekten kennis gegeven van het sukzes der rede van prins *Napoleon*. De keizer heeft den prins te dier zake geschreven:

»Mijn waarde *Napoleon!*

»Hoewel ik het niet ten volle omtrent alle punten met u eens ben. wil ik toch gaarne de eerste zijn uw geluk te wenschen wegens de zoo edelaardige, vaderlandlievende gevoelens, met zooveel welsprekendheid door u uitgedrukt, en wegens den opgang dien uwe welsprekendheid in den senaat gemaakt heeft."

Een onnoemelijk aantal hooge ambtenaren en notabiliteiten der oude demokratische partijen heeft zich bij den prins laten inschrijven

Men zegt dat eenige leden van den senaat, niet te vreden met het oordeel der dagbladen over het gesprokene door hunne partij, stappen hebben gedaan, om te beletten, dat zoodanig oordeel in het vervolg wierd uitgesproken, welke stappen echter ten eenemale vruchteloos zijn geweest.

De brochure van den heer *Louis Veuillot Le Pape et la Diplomatie* heeft heden morgen het licht gezien. Na eene korte uitwijding over de misbruiken, die, volgens sommiger beweren, de Pauselijke Regering zoude onteeren, en over de hervormingen, waardoor men haar zou meenen te redden, onderzoekt de schrijver de houding door de Katholieken tegenover het Keizerrijk ingenomen en betoogt dat zij noch ondankbaar, noch vijandig zijn geweest, zoo als hun is verweten. De schr. is verder vrij gematigd. Hij eindigt met te verklaren, dat hij, als hij zich verplaatst »bij den eindpaal dien de revolutie wil bereiken," een wereld zonder Paus te gemoet ziet, een toestand, waarin de menschheid niet sinds *Nero* is geplaatst.

De betrekkingen van ons kabinet met de Sard. regering blijven uitnemend. Onder toezigt van ingenieurs onzer marine worden zelfs te Toulon voor rekening van Sardinie twee pantserfregatten, naar het model der G l o i r e gebouwd, en als deze voltooid zijn zal tot den bouw van drie andere worden overgegaan.

De *Patrie* zegt over het oproer te Warschau het volgende:

»De gebeurtenissen, die te Warschau plaats vinden, zijn van zeer ernstigen aard, want zij zijn niet het gevolg van een incident, en men kan niet zeggen, dat zij het gevolg zijn van eene voorbijgaande opwelling; zij worden teweeg gebragt door eene blijvende oorzaak. Vooral treft ons in deze nationale beweging de eensgezindheid in het protesteren en in het besluit, op wettig terrein te blijven. Wat verlangt die der belangstelling zoo waardige Poolsche bevolking, die sedert zoo langen tijd de edelste en levendigste sympathien in de wereld opwekt? Verlangt zij eene omwenteling? Neen, gewis niet. Zij verlangt het herstel der grondwet haar bij de verdragen van 1815 verleend en sedert 1831 geschorst. Een adres in dien zin is den keizer van Rusland gezonden. Men mag hopen dat die vorst, die sedert zijne troonsbeklimming veel reeds ten gunste der liberale ideen gedaan heeft, voor Polens smeekschrift niet doof zal blijven. Wat te Warschau plaats vindt is geen oproer, dat men in het bloed smoort. In de politiek kan men de kreten des toorns smoren, naar de kreten der smart moet men luisteren. Te Warschau nu is het niet een opgestaan volk dat om wraak schreeuwt, maar eene lijdende bevolking die regt vraagt."

De heer *Ganesco*, vroeger redakteur van den *Courrier du Dimanche*, en uit Parijs verbannen, heeft thans werkelijk de stad verlaten, en is naar Wallachije teruggekeerd. — Omtrent den toestand van Polen heeft zijn blad onlangs eene uitvoerige mededeeling gedaan, waaruit blijkt, dat Polen in gelijke verhouding staat tot Rusland als Venetie tot Oostenrijk. De drukpers is aan banden; de persoonlijke vrijheid is zonder waarborg; verbeurdverklaring van goederen blijft een gewone zaak. Geen wonder, dat bij 's keizers laatst bezoek zelfs geen bal was zaâm te brengen Bij de vasten-avondfeesten waren de zalen even leeg. Eenmaal kwam slechts een masker van beteekenis: 't Was eene vrouw aan handen en voeten geketend, met eene gapende wonde in het hart. — Bij zoo'n toestand is het pas te Warschau gebeurde nog al begrijpelijk.

De heer *de Laguéronnière*, de zoon van den schrijver der brochure, zal in het huwelijk treden met de dochter van de markiezin *de Joviac*, in regte lijn afstammende van eene zuster van *Fénélon*.

Mw. *Ristori* geeft thans gastrollen te Moskou Men raamt het bedrag van de door haar aldaar gemaakte recettes op netto 40 à 50,000 franks.

In de vorige week is uitspraak gedaan in de schandelijke zaak van den kanunnik *Mallet*, te Kamerik, beschuldigd van schaking, ontvoering van minderjarigen, proselietenmakerij en van aanslagen op de eerbaarheid, waarvan een geheel gezin van 8 personen het slagtoffer geworden is; vijf dochters hebben zich te beklagen over jegens haar gepleegd geweld, ten gevolge waarvan de oudste (die, naar men zegt, bij de voornaamste familien in Frankrijk en ook aan het Nederlandsche hof als onderwijzeres is werkzaam geweest) in een krankzinnigen-gesticht wordt verpleegd; het verblijf van eene andere is nog onbekend; dat eener derde was gedurende twee jaar een geheim voor hare ouders. De jury heeft den aangeklaagde schuldig verklaard, met verzachtende omstandigheden, en hem tot 6 jaar gevangenisstraf veroordeeld.

Terwijl men berekent dat slechts de helft der bevolking van Frankrijk kan lezen en schrijven, heeft men opgemerkt, dat van 1000 strafregtelijk vervolgde personen 786 konden lezen noch schrijven.

— 5 *Maart.* Rente op tijd 3 pCt. 68.00; Oost.-Fr. Spw. 481; Sp. 3 pCt. — , 1¾ pCt. 41.

ADVERTENTIEN.

*** Getrouwd: F. MOLENAAR van Haarlem en P. J. SOETERIK.
Utrecht 5 Maart 1861.

SOIRÉE MUSICALE

*** durch **ersten deutschen** Artisten und den Pianist Hrn. SIEVERDING.
Anvang ten ½8 Ure. F. C. BAKKER.

Utrechtsche Schouwburg.

*** Met toestemming van het Edel Achtbaar Stedelijk bestuur.
De Tooneelisten onder direktie van J. EDUARD DE VRIES zullen de eer hebben

Op DONDERDAG 7 Maart 1861,
No. 5 in het ABONNEMENT te geven:

DE VREK.

Blijspel in vijf bedrijven, naar ZSCHOKKE, nieuwe overzetting van MOLIERE, door VAN ESVELDT HOLTROP. *(In zeer vele jaren niet vertoond.)*

Gevold door:

DE PRATENDE MOLEN.

Blijspel met Zang. Naar het Fransch van GABRIEL en DUPUITRY.

Aanvang ten ZEVEN ure.

PRIJZEN DER PLAATSEN: Boven Loge *f* 2.—. Beneden Loge *f* 1,50. Parquet *f* 1,25. Parterre *f* 1.—. 1e Amphitheater *f* 1,10. 2e Amphitheater *f* 0,65. Galerij *f* 0,40.

De volgende **Hollandsche Voorstelling** zal, door het Studenten-Concert, **NIET** op DONDERDAG den 14., maar op **WOENSDAG den 13.** plaats hebben.

COLLEGIUM MUSICUM ULTRAJECTINUM,

onder de zinspreuk
AMAT ALTA SILENTIA MUSA.

5e en laatste Stads-Concert,

Op ZATURDAG 9 Maart 1861,
In het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen. Onder directie van den Heer J. H. KUFFERATH.

PROGRAMMA.

Eerste Deel.

1. 5de Symphonie van Beethoven.
2. 2de Concert van de Beriot voor viool, uit te voeren door den Heer C. Coenen.
3. Aria uit de Don Juan van Mozart, te zingen door Mevrouw Offermans van Hove.
4. Elegie van Ernst, voor viool, uit te voeren door den Heer Coenen.

Tweede Deel.

1. Concert-Ouverture van C. Coenen.
2. Aria uit de Samson van Händel met obligaat-viool, te zingen door Mevrouw Offermans.
3. Fantaisie Militaire van Léonard, voor viool, uit te voeren door den Heer C. Coenen.
4. No. 4 en 5 uit de Töne der Liebe aus dem hohen Lied, van G. J. van Eyken, te zingen door Mevrouw Offermans.
5. Ouverture Julius Caesar van Schumann.

Aanvang ten 7 ure, terwijl de Zaal ten 6 ure zal geopend worden.
De toegang is **uitsluitend** *door de zijdeur aan de Mariaplaats tegenover het Vendu-huis.*
Toegangkaarten à *f* 1.50 zijn vooraf te verkrijgen bij de Muzijkhandelaren RAHR en BECKER, en op den avond van het Concert aan de deur.

Namens het Bestuur,
W. H. DE WATTEVILLE,
Secretaris.

OLYMPIA.

SOIRÉE

*** ter viering van het IV. Lustrum op Dingsdag 12 Maart 1861.

De Commissie,
H. CANTZLAAR.
C. J. SICKESZ, Secretaris.
L. J. GODEFROY.

*** T. KNOPPERS, Bloemist te Utrecht, zal op Woensdag den 13. Maart 1861, des morgens ten Elf ure, in het Verkoophuis, Pieterskerkhof binnen Utrecht doen verkoopen: Eene **schoone partij** in den pot gekweekte en doorbloeijende **STAM- en TREURROZEN**, waaronder de schoonste soorten; den dag bevorens en op den verkoopdag aldaar te zien.

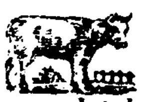

*** Men is voornemens op Dingsdag 26 Maart 1861, 's voormiddags 10 ure precies, *op de Hofstede in het Overeind van Jutphaas*, bewoond door *Teunis Donzelaar*, ten overstaan van den Notaris HONDIUS VAN DEN BROEK, om contant geld, publiek te verkoopen: 13 beste MELKKOEIJEN, waaronder kalfdragende, 4 PINKSTIEREN, ruim 120 uitmuntende SCHAPEN met bijbehoorende LAMMEREN, en hetgeen verder zal worden gepresenteerd. — Alles des morgens vóór de verkooping op gemelde Hofstede te zien.

*** Door bijzondere omstandigheden **uit de hand te koop:** een net betimmerd HUIS, waarin de *Koper- en Blikslagerij* met succes wordt uitgeoefend, staande op den besten stand in de gemeente Maarssen. Dadelijk te aanvaarden. De *Gereedschappen* kunnen, des verlangd, overgenomen worden. Te bevragen ten kantore van den Notaris TISSOT VAN PATOT, te Maarssen, brieven franco.

*** **Men verlangt te Huren,** eene BENEDEN of BOVENWONING, twee a drie Kamers en Keuken. Letter N. franco bureau dezer Courant.

*** Door verandering van affaire **wordt te Koop aangeboden** een KRUIDENIERSAFFAIRE, welke een burgerbestaan oplevert. Brieven franco aan het Bureau dezer Courant, letter C.

*** H. A. DE LIEFDE Hzn., Jeruzalemsteeg, heeft de eer te berigten de ontvangst van een groote partij fijne Zoete **China's Appelen** en **Citroenen**, verder blanke Nieuwe **Zoutevisch**, Opregte Bergsche **Anchovisch**, blanke gemalen **Leng**, gebeukte **Rondvisch**, gemarineerde en fijne zoute bootmans **Winterharing**, Engelsche **Sprot**, **Mineraal Wateren**, Fransche, Hollandsche en andere **Mostaardsoorten** in flacons en potjes, enz., alles van de beste 1. soorten en uiterst laag gestelde prijzen, *een ieder overtuige zich er van.*

Een HUISKNECHT

*** P. G., benoodigd te Zeyst. Adres franco lett. A. bij den Boekh. J. W. EVERSZ aldaar.

*** DIRECTEUREN VAN DE ALGEMEENE FRIESCHE LEVENSVERZEKERING MAATSCHAPPIJ, gevestigd te Leeuwarden, brengen ter kennis van het publiek.

1. Dat zij in het jaar 1844 onder speciaal toezigt van de Edel Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouders der Gemeente Leeuwarden, aldaar hebben opgerigt: **HET ALGEMEENE FRIESCHE BEGRAFENISFONDS,** hetwelk steeds in bloei heeft mogen toenemen, en den 31 December ll. 27329 deelnemers telde, met een saldo in kas van *f* 75424,16.
2. Dat de bij het Reglement voorgeschrevene algemeene vergadering, bij den gunstigen stand van zaken, en uit aanmerking van het nut, dat door het Fonds hier en elders is aangebragt, te rade is geworden, deze inrigting uit te breiden en de deelneming algemeen open te stellen.
3. Dat, dientengevolge, het Reglement van het Fonds is gewijzigd, en, na goedkeuring van Z. M. den koning genoemd Fonds met den 1 Januarij ll. is voortgezet, onder den naam van Algemeene **Friesche Levensverzekering Maatschappij,** met het doel, om bij overlijden, uitkeeringen te verzekeren van *f* 50— tot *f* 1000—.
4. Dat tot waarborg voor het rigtig geldelijk beheer, door Directeuren, een kapitaal nominaal groot *f* 40000 – is ingeschreven op het grootboek der nationale werkelijke schuld rentende 2½ %.
5. Dat bovendien, uitgezonderd *één*, de Heeren, uitmakende het Collegie van Burgemeester en Wethouders alhier, zich wederom hebben belast met het toevergigt op deze Maatschappij, als Commissarissen.
6. Dat ondergeteekenden zich van alle aanbeveling onthouden, daar alle inlichtingen de verzekering betreffende, zijn te bekomen bij hunnen Agent, den heer **P. W. MALCOMESIUS,** Schoutensteeg wijk G. No. 137 te Utrecht.

Leeuwarden, Februarij 1861.
De Directeuren voornoemd.
J. OOSTERHOFF, Wz. J. S. SPOELSTRA.

*** *De zalf en pillen van Holloway.* Volmaakte zekerheid niemand, die zich de moeite geeft om de voorschriften, waarin de geneesmiddelen gewikkeld zijn, te doorlezen kan bedrogen worden.
Als teeken van *echtheid* bevindt zich het watermerk, *„Holloway Londen"* op ieder blad van het geschrift. De taak is eenvoudig en moet niet verwaarloosd worden.
Wij vernemen, dat de moeders in Amerika bijna algemeen deze wonderbare geneesmiddelen gebruiken, de *zalf* als middel tegen zwerende borsten, zeere hoofden, uitslag op het ligchaam, schurftige uitslag, snij- en brandwonden, enz.; de *pillen* als een onfeilbaar middel tegen de kwalen die door heet-weder veroorzaakt worden, en in de keerkrings-landen te huis behooren.
Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.
Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij L. J. Grootendorst, te Utrecht; bij G. C. T. van de Roemer, te Amersfoort; en bij J. Straatman, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maide Lanne. Holloway's etablissement.

Liefhebbers van Krentebrood

*** Elken morgen versch te bekomen, gewigt en prijs als het gebloemd zonder krenten, bij J. C. VAN BERGEN, Lange Nieuwstraat, hoek Groenesteeg.

ZOMERDIENST.
aanvangende 4 Maart 1861.

STOOMBOOT-DIENST

TUSSCHEN
CULENBORG, VREESWIJK EN ROTTERDAM
EN TUSSCHENLIGGENDE PLAATSEN
EN TERUG,
DE STAD CULENBORG.

Van CULENBORG des Maandags en Dingsdags 's morgens ten 4 ure.
Van VREESWIJK des Maandags en Dingsdags 's morgens ten 4¾ ure.
Andere dagen uitgezonderd des Zondags:
Van CULENBORG 's morgens ten 7 ure.
Van VREESWIJK 's morgens ten 7¾ ure.
Om te ROTTERDAM aan te komen 's Maandags en Dingsdags omstreeks 8 ure, en de andere dagen omstreeks ten 11 ure.
Van ROTTERDAM iederen dag, uitgezonderd des Zondags, **'s namiddags** ten 2 ure.
Van SCHOONHOVEN en benedenwaars worden alle dagen retour-kaarten afgegeven.
Nadere inlichtingen worden gegeven bij de Agenten.

244. Staats-Loterij.

2e Klasse. 1e Lijst.
No. 11138 *f* 20,000. No. 10635 en 17218 ieder *f* 1000.
2e Lijst. No. 5489 *f* 5000. No. 689 *f* 1500. No. 14056 *f* 1000.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Maart	Uren	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom. bij 0°	Ther F.	Afwijk d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	Opmerkingen
5	2	wzw	4.0	766.99	38.5	— 5.0	0.90	0.2	Betr., regen.
	10	zw.	7.0	62.59	41.0	+ 3.2	0.95	2.2	Betrokken.
6	8	wzw.	10.0	60.43	45 0	+ 6.5	0.91	0.	Zw. bewolkt.

5 Maart 's morg. Barometerhoogten in afdalende orde. Brest, Utrecht, Portsmouth, Plymouth en Hartlepool. Grootste verschil tusschen Brest en Hartlepool = 10.1 mm.

Prijzen der Effekten.

AMSTERDAM 5 Maart 1861.

Nederland.					
Werkel. Schuld	2½	pCt.	63 3/4	63 13/16	63 3/4
„ „	3	„	75 11/16	75 7/8	75 13/16
„ „	4	„	98 13/16	98 7/8	98 7/8
Oostindische Leening .	4	„	96 7/8		
Amortisatie-Sindikaat .	3½	„	93 1/4		
Aand. Holl. Spoorweg			100 1/4		
Aand. Rijn-Spoorweg .	4½	„	103 1/4		
Spanje.					
Obligatiën	1¾	„	41 5/16	41 7/16	41 5/16
„	3	„	49 3/8		
„ Binnenl. . .	3	„	47 1/4	47 5/16	47 1/4
Amortisable Schuld			17 7/16	17 5/8	17 7/16
Portugal.					
Obligatiën	3	„	46 7/16	46 1/2	
„ 1856/59 . . .	3	„	45 13/16	45 15/16	45 15/16
Rusland.					
Oblig. *Hope & Comp.*	5	„	102 1/8	102 1/4	102 1/8
Oblig. 1828/29	5	„	101 1/4	101 3/8	101 1/4
Cert. 1831/33.	5	„	83 1/4		
„ 1840	4	„	74 13/16		
„ Orig. 2e, 3e, 4e L.	4	„	74 13/16	74 15/16	74 15/16
Oblig. 5de Serie. . . .	5	„	83 1/4	83 3/8	83 3/8
„ 6de Serie 1855	5	„	93 5/8	93 3/4	93 3/4
„ te Londen 1859	3	„	59 9/16	59 11/16	59 9/16
„ bij *H. & Co.* 1860	4½	„	89 5/16	89 3/8	89 5/16
Inschrijv. in Assig. . .	6	„	57 1/8		
Certifik. van Assig. . .	6	„	56 7/8	57	
Polen.					
Aand. 1835 fl. 500		*f*	161 1/2	161 3/4	
Pruissen.					
Obligatiën	5	„	103 3/4		
Oostenrijk					
Oblig. bij *Goll & Comp.*	5	„	47 5/8		
„ „ . . .	4	„	39		
Oblig. Metalliek	5	„	40 3/16	40 7/16	40 1/4
„ Metalliek	2½	„	21 15/16	22 1/16	22
„ Rente Amst. . .	5	„	63 1/4	63 1/2	63 1/4
„ Nat. 1854	5	„	47 1/4	47 5/16	47 5/16
Aandeelen 1854			176	177	
Brazilië.					
Geldl. 1824 £ 100 . .	5	„	98 1/4		
Geldl. 1839 £ 100 . .	5	„	97 3/4		
Geldl. 1860	4½	„	83 7/8		
Amerika.					
Ecuad Obligatiën 1855			11 7/16		
Venez. Obligatiën . . .	3	„	20	20 1/4	20
„ „	1½		10 5/8		
Gren. Obligatiën . . .	4¼	„	14 1/2	14 3/4	14 1/2
Mexico. Obligatien . .	3	„	22 7/8	23	
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	„	90 3/4	90 7/8	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.